

Képek Kamaraerdő múltjából

Helytörténeti rovatunkban eddig mostohán bántunk városunk egyik legszebb részével, Kamaraerdővel. Pedig története, akarsak Órsé, Csiké, Bobaldé, az idők homályába vész.

Jelentős település volt itt már az okorban. Gondoljunk csak az eraviscusok, majd az őket követő rómaiak telepére.

A középkori Horhi falu történetének megírásakor már szoltunk városunk e szép részéről.

Újkori történetét kutatva kiderült, a XVIII. században kevésen múltott, hogy nem Kamaraerdő lett Pest és Buda „vigalmi negyede”.

A török hódoltság után a rácok, majd az őket követő németek felújították az itt őshonos szőlőkultúrát. Nagy területeket birtokoltak az akkori pesti és budai polgárok is e tájon. Vendégfogadók épültek.

Különösen fellendült az idelátogatók száma az addig Nagyszombat városban működő egyetem Budára költözésével. Az itt tanuló ifjúság előszeretettel töltötte szabadidejét Kamaraerdőben.

Rövid kitérőt téve nézzük meg, hogy honnan is ered e név!

1702. augusztus 8-án tűnik fel e formában először, a budai telekhivatali könyvben. A budai határban a Péterhegy mögött és a székesfehérvári országút mellett fekvő völgyet mint a Kamara tulajdonául fenntartott rétet a kamarai szolgálatban álló huszárok kapták meg kaszálónak. Ebből arra következtethetünk, hogy a terület erdőborította része is kamarai tulajdon volt. 1703-ban a Kamara tulajdonában volt és az összes területtel együtt a város rendelkezése alá került.

Visszatérve a kor eseményeire elmondhatjuk, hogy a XVIII. század végére Kamaraerdő kedvelt kiránduló

helyévé vált a polgárságnak. Mikor Alvinczy tábornok 1784 nyarán a várostól évi 200 forintért bérbe akarta venni, oly módon, hogy az erdőben a kirándulók szabadon járhatnak és csupán a vadászattól tiltassanak el, a választott polgárság ellenezte ezt.

Ezzel szemben a budavárosi tanács 1784. július 7-én a Helytartótanács-hoz intézett felterjesztésében mellette nyilatkozott. A Helytartótanács 1784. augusztus 2-án kelt leiratában a döntést elhalasztotta, követelte azonban, hogy a város emeltesen ott alkalmas faépületet, ahol a kirándulók ételt és italt kaphassanak. A budavárosi tanács 1784. szeptember 1-jén megismételte bérbeadási javaslatát, és közölte, hogy már található ott ilyen épület. A Helytartótanács ennek ellenére díszesebb épület emelését sürgette. A tanács erre késznek mutatkozott 1786. június 7-i válaszában.

A vendégfogadó 1787-re elkészült. 1788. május 1-jétől Rath József bérletévé 60 forintért, kinek bor- és sörmérségi joga is volt. 1795-ig volt az övé a bérleti jog. A jó forgalomra mi sem jellemzőbb, mint hogy 1792-től már évi 101 forint volt a megemelt bérleti díj. 1795-től már Orczy Mihály az új bérlő, aki ezért évi 155 forintot fizet.

Az 1830-as évektől az erdő értékesítésevel és egy villatelep kialakításával kezdtek itt foglalkozni, amit az 1830. október 23-án tartott gazdasági bizottságnak ülésén vitattak meg, miszerint Kamaraerdő területét hatholdas parcellákban értékesíteni kellene. Elsősorban pestvárosi vevőkre számítottak, hisz a vendégfogadót is első sorban ők látogatták. A város növelni akarta ezáltal a területből erdő bevételet is, hiszen a mulató bérleti jogán kívül haszonként csupán évi 800 forintot kaptak az ottani legeltetési jog

fejében, ráadásul a budaörsi gazdak rendszeresen dézsmálták az erdő állományát, a határos területet pedig elszántották.

1831. június 13-án a város a terv mellett foglalt állást. A résztvevők alacsony létszáma miatt azonban az ülést meg kellett ismételni, és 1831. június 17-én már ellene szavazott a testület.

A tervet 1835. június 22-i beadványában gróf Széchenyi István is támogatta. Támogató javaslatát 1837. január 31-én megismételte.

Az immár több oldalról megtámogatott javaslatra a választott polgárság 1838. február 23-án adta áldását.

A kor követelményének megfelelően a budai tanács 1838. március 12-én terjesztette fel a Kamarához a javaslatot.

Az idő eközben múlt, és az egykori „vigalmi negyed” kezdett elnéptelenedni.

1843. szeptember 11-én Thoma József jelentette, hogy a szeptember 7-én tartott árverésen egyetlen vevő sem jelentkezett az itt meghirdetett telkek megvételére. Az azt megelőző árveréseken is csupán 38 holdat sikerült eladni. Az árveréseket beszüntettek.

Az idő tullepelt Kamaraerdőn. Az érdeklődés a Svábhegy fele fordult, és a Szeplőjuhász vendégfogadó környékére.

1859-ben írta Hunfalvy Pál, hogy Kamaraerdőt kevésen látogatták, s emiatt az ottani vendégfogadót mint elhagyottat említi.

Hacufler 1854-ben csupán Kappel nagykereskedő nyaralóiról tud a tájon.

Talán jobb is így. Ma Budaörs egyik legszebb városrésze Kamaraerdő, ahol a kellemes környezet ma is setára csábitja a kirándulókat.

Filipszky István